

Türk Ticaret Kanunu'nda Haksız Rekabet Suçu

Unfair Competition Offence in the Turkish Commercial Code

Prof. Dr. Çetin Arslan (Hacettepe University, Turkey)
Ph.D. Candidate Didar Özdemir (Hacettepe University, Turkey)

Abstract

The competition is the key element of the free market economy because the prices cannot be determined according to the supply and demand equilibrium when there is no competition or the competition is violated by conducts against good faith. In this regard, the fraudulent acts between providers and customers and unfair commercial applications constitute tortious acts. The aim of the articles embodying unfair competition of the Turkish Commercial Code (TCC) dated 13.01.2011 and numbered 6102 is to maintain fair, untainted competition for the good of all parties (art. 54/2). The acts and commercial applications against good faith are determined in the article 55 of the TCC in order to protect the competition system. According to the article 62 of the TCC entitled "Criminal Acts", performing one of these acts intentionally; giving wrong or deceptive information about his personal situation, goods, products, commercial activity and work intentionally in order to make his own offer preferred; deceiving employees, administrators and other assistants to obtain the production and commercial secrets of the employer or clients; not preventing the unfair competition acts of the workers, employees or administrators during their work or not correcting the declarations contrary to facts constitute the unfair competition offence. In our study, at first the notion of unfair competition, then the unfair competition offence – especially focusing on the controversial points- will be examined.

1 Giriş

Rekabet, serbest piyasa ekonomisinin nirengi noktasıdır. Zira rekabetin bulunmadığı, dürüstlük kurallarına aykırı davranışlarla ihlal edildiği bir ortamda fiyatların arz ve talep dengesiyle oluşması mümkün değildir. Bu bağlamda tedarik edenlerle müşteriler arasındaki ilişkileri etkileyen hileli hareketler ile haksız ticari uygulamalar hukuk düzeni tarafından kabul görmeyen haksız fiillerdir. 13.01.2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK)'nda düzenleme altına alınan haksız rekabet hükümlerinin amacı bütün katılanların menfaatine, dürüst ve bozulmamış rekabetin sağlanmasıdır (md. 54/2). Rekabet düzenini korumak amacıyla TTK'nın 55. maddesinde dürüstlük kuralına aykırı davranışlar ve ticari uygulamalar sayılmaktadır. TTK'nın "ceza gerektiren fiiller" başlıklı 62. maddesine göre, bu davranışlardan birini kasten gerçekleştirmek; kendi icap ve tekliflerinin rakiplerinkine tercih edilmesi için kişisel durumu, ürünleri, iş ürünleri, ticari faaliyeti ve işleri hakkında kasten yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek; çalışanları, vekilleri veya diğer yardımcı kimseleri, çalıştırmanın veya müvekkillerinin üretim veya ticaret sırlarını ele geçirmelerini sağlamak için aldatmak; çalıştırılanlar veya müvekkillerden, işçilerinin veya çalışanlarının ya da vekillerinin, işlerini gördükleri sırada cezayı gerektiren bir haksız rekabet fiilini işlediklerini öğrenip de bu fiili önlememek veya gerçeğe aykırı beyanları düzeltmemek haksız rekabet suçunu oluşturacaktır. "Tüzel kişilerin cezai sorumluluğu" başlıklı 63. maddeye göre ise, tüzel kişilerin işlerini görmeleri sırasında bir haksız rekabet fiili işlenirse 62. madde hükmü, tüzel kişi adına hareket eden organın üyeleri veya ortakları hakkında uygulanacaktır. Haksız rekabet fiilinin bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, tüzel kişi hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine de karar verilebilecektir. Çalışmamızda, öncelikle haksız rekabet kavramı üzerinde kısaca durulacak, daha sonra haksız rekabet suçu -özellikle sorunlu noktalara ağırlık verilerek suretiyle- genel olarak irdelenecektir.

2 Haksız Rekabet Düzenlemeleri

Haksız rekabet, rakipler arasında veya tedarik edenlerle müşteriler arasındaki ilişkileri etkileyen aldatıcı veya diğer şekillerdeki dürüstlük kurallarına aykırı davranışlar ve ticari uygulamalar olarak tanımlanabilir (Örs, 1958; Erdil, 2012). Haksız rekabet hükümleri, günümüz serbest piyasa ekonomisi bakımından gösterdiği öneme binaen birçok mevzuatta yer almaktadır. İlk olarak, 07.12.1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun "mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak" amacına hizmet etmekte (md. 1) ve "Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler"i kapsamına almaktadır (md. 2). Ayrıca, 11.01.2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu (TBK) da 57. maddesinde adi işler bakımından haksız rekabeti düzenlemekte ve "Gerçek olmayan haberlerin yayılması veya bu tür ilanların yapılması ya da dürüstlük kurallarına aykırı diğer

davranışlarda bulunulması yüzünden müşterileri azalan veya onları kaybetme tehlikesiyle karşılaşan kişi, bu davranışlara son verilmesini ve kusurun varlığı hâlinde zararının giderilmesini isteyebilir.” hükmünü içermektedir (Baştürk, 2011).

Ticari işler bağlamında haksız rekabet, Türk Ticaret Kanunu’nun “Ticari İşletme” başlıklı birinci kitabının dördüncü kısmında, madde 54 ve devamında düzenlenmektedir (Poroy ve Yasaman, 2010). TTK md. 54/2’ye göre “Rakipler arasında veya tedarik edenlerle müşteriler arasındaki ilişkileri etkileyen aldatici veya dürüstlük kuralına diğer şekillerdeki aykırı davranışlar ile ticari uygulamalar haksız ve hukuka aykırıdır.” Bu ifadeden hareketle haksız rekabet, rakipler ya da tedarik edenlerle müşteriler arasındaki ilişkileri etkileyen aldatici veya dürüstlük kuralına aykırı davranış veya ticari uygulamalar olarak tanımlanabilir.

TTK md. 55’te dürüstlük kuralına aykırı davranışlar ve ticari uygulamalar 6 bent halinde ve 21 davranış sayılmak suretiyle gösterilmektedir. Fakat dikkat edilmelidir ki bu sayım sınırlı değildir (Baştürk, 2011). Ekonomik hayatın gelişimine paralel olarak haksız rekabet teşkil eden davranışların da değişmesi sebebiyle, örnekleyici sayım haksız rekabetle hukuki mücadelede etkili bir yol gibi görünse de, TTK md. 62/1-a’da 55. maddede sayılan fiiller suç olarak tanımlandığından, bu yöntem suçta ve cezada kanunilik, belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerini ihlal etmektedir. Ayrıca 55. maddede kullanılan “özellikle” ibaresi, ceza hukukunun temel ilkelerinden olan kıyas yasağına aykırıdır.

3 Türk Ticaret Kanunu’nda Düzenlenen Haksız Rekabet Suçu

TTK md. 62’de “ceza sorumluluğunu gerektiren fiiller” başlığı altında haksız rekabet suçu oluşturan davranışlar dört bent halinde düzenlenmektedir. İlk bentte TTK md. 55’te yer alan fiillere atıf yapılmış, (b) bendinde kendi icap ve tekliflerinin rakiplerinkine tercih edilmesi için kişisel durumu, ürünleri, iş ürünleri, ticari faaliyeti ve işleri hakkında kasten yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek, (c) bendinde çalışanları, vekilleri veya diğer yardımcı kimseleri, çalıştırmanın veya müvekkillerinin üretim veya ticaret sırlarını ele geçirmelerini sağlamak için aldatmak, (d) bendinde ise çalıştıranlar veya müvekkillerden, işçilerinin veya çalışanlarının ya da vekillerinin, işlerini gördükleri sırada cezayı gerektiren bir haksız rekabet fiilini işlediklerini öğrenip de bu fiili önlememek veya gerçeğe aykırı beyanları düzeltmemek suç olarak vazedilmiştir.

Dikkat edilmelidir ki TTK md. 62 söz konusu fiiller “daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde” uygulanabilen bir hükümdür. Diğer bir ifadeyle, TTK md. 62 hükmü tali normdur (İtişgen, 2016). Sayılan davranışlar başka bir suçun unsurlarını oluşturduğu ve bu suç TTK md. 62’ye göre daha ağır bir cezayı gerektirdiği takdirde o suçtan hüküm kurulur. Söz konusu davranış başka bir suç meydana getirmekle birlikte, o suçun yaptırımını TTK md. 62’ye göre daha hafif bir yaptırım getiriyorsa bu durumda yine haksız rekabet suçundan dolayı ceza uygulanır.

4 Haksız Rekabet Suçuyla Korunan Hukuki Değer

Haksız rekabet suçuyla dürüst rekabet ortamının, dürüstlüğe aykırı davranış ve uygulamalar ile zarara uğrayan rakiplerin ticari itibar ve saygınlığının, tüketici ve müşterilerin haklarının korunduğu, bu sebeple çok hukuki konulu bir suç tipi olduğu söylenebilir (Aydın, 2008).

5 Haksız Rekabet Suçunun Unsurları

5.1 Kanuni Unsur

TTK md. 62’ye göre, “a) 55 inci maddede yazılı haksız rekabet fiillerinden birini kasten işleyenler;

b) Kendi icap ve tekliflerinin rakiplerinkine tercih edilmesi için kişisel durumu, ürünleri, iş ürünleri, ticari faaliyeti ve işleri hakkında kasten yanlış veya yanıltıcı bilgi verenler;

c) Çalışanları, vekilleri veya diğer yardımcı kimseleri, çalıştırmanın veya müvekkillerinin üretim veya ticaret sırlarını ele geçirmelerini sağlamak için aldatanlar;

d) Çalıştıranlar veya müvekkillerden, işçilerinin veya çalışanlarının ya da vekillerinin, işlerini gördükleri sırada cezayı gerektiren bir haksız rekabet fiilini işlediklerini öğrenip de bu fiili önlemeyenler veya gerçeğe aykırı beyanları düzeltmeyenler;

Fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, 56 ncı madde gereğince hukuk davasını açma hakkını haiz bulunanlardan birinin şikâyeti üzerine, her bir bent kapsamına giren fiiller dolayısıyla iki yıla kadar hapis veya adli para cezasıyla cezalandırılırlar.”

5.2 Maddi Unsurlar

i. Konu

Haksız rekabet, aldatici veya dürüstlük kuralına aykırı surette ekonomik rekabetin suiistimalidir (Poroy ve Yasaman, 2010). Bu tanımdan hareketle, haksız rekabet suçunun konusunu genel anlamda dürüst rekabetin egemen olduğu ekonomik düzenin teşkil ettiği söylenebilir (Erdoğan, 2013).

ii. Fail

TTK'da düzenlenen haksız rekabet hükümleri ticari işler bakımından uygulama alanı bulduğundan bu suçun faili ancak tacir olabilir. Tüzel kişilerin iradi hareket etme yeteneği bulunmadığından fail olmaları söz konusu değildir. Diğer bir ifadeyle ancak gerçek kişiler bir suçun faili olabilirler (Özgenç, 2015; Koca ve Üzülmez, 2013). Zira Türk ceza hukukunda tüzel kişilerin suç faili olamayacağı, ceza sorumluluklarının kabul edilmesinin ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesine aykırı olacağı ifade edilmektedir (Erman, 1976; Özgenç, 2002; Dursun, 2006; Mahmutoglu, 2003).

Ticaret şirketleri adına ve faaliyetleri esnasında suç işlenmesi durumunda ise, tüzel kişinin yetkili organ veya temsilcisinin cezai sorumluluğu gündeme gelir (Kangal, 2003). Organ kurul halinde karar almışsa, karara olumlu oy kullanmış üyeler sorumlu olacak; toplantıya katılmamış ya da katılmakla birlikte olumsuz oy kullanmış üyelerin sorumluluğuna gidilemeyecektir. Fakat bu üyelerin kararın alınmasını önleme yükümlülükleri kanunda ya da esas sözleşmede öngörülmüş ise, bu durumda kararın alınmasını önlemeyen üyelerin ihmali suretle suça katıldıklarını söylemek mümkündür (Dursun, 2006).

Bununla birlikte, esas sözleşmede temsil organının üyeleri arasında görev dağılımı yapılması da mümkündür. Görev dağılımının bulunduğu bu gibi durumlarda, her bir üye kendisine verilen temsil yetkisi oranında sorumlu olacaktır ve eylem ya da işlemin ayrıntılarını bilen ve oluşumunda rolü bulunan temsilcilerin cezai sorumluluğuna gidilecektir. 26.09.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK)'nun suça iştirake ilişkin hükümleri (TCK md. 37-40) bir tarafa bırakıldığında, suç oluşturan eylem ya da işlem hangi temsilcinin görev tanımında yer alıyorsa o temsilcinin cezai sorumluluğu tartışılacaktır (Erman, 1976; Gülhan, 2007).

iii. Mağdur

Haksız rekabet suçunun geniş anlamda mağduru toplumu oluşturan herkestdir. Dar anlamda ise, dürüstlüğe aykırı davranış ve uygulamalar ile zarara uğrayan tüzel kişiler, tüketici ve müşteriler suçun mağduru olmaktadır.

iv. Hareket, Netice ve Nedensellik Bağı

TTK m. 62'nin (a) bendinde 55. maddede yazılı haksız rekabet fiillerinden birini kasten işlemek, (b) bendinde kendi icap ve tekliflerinin rakiplerinkine tercih edilmesi için kişisel durumu, ürünleri, iş ürünleri, ticari faaliyeti ve işleri hakkında kasten yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek, (c) bendinde çalışanları, vekilleri veya diğer yardımcı kimseleri, çalıştırmanın veya müvekkillerinin üretim veya ticaret sırlarını ele geçirmelerini sağlamak için aldatmak ve (d) bendinde çalıştırılanlar veya müvekkillerden, işçilerinin veya çalışanlarının ya da vekillerinin, işlerini gördükleri sırada cezayı gerektiren bir haksız rekabet fiilini işlediklerini öğrenip de bu fiili önlemeyenler veya gerçeğe aykırı beyanları düzeltmemek suç olarak düzenlenmektedir.

TTK md. 55'te haksız rekabet halleri altı bent halinde gruplandırılmış, her bir benden altında sözü geçen haksız rekabet haline örnek verilmiştir. İlk bentte, dürüstlük kuralına aykırı reklamlar ve satış yöntemleri ile diğer hukuka aykırı davranışlar, (b) bendinde sözleşmeyi ihlale veya sona erdirmeye yönelmek, (c) bendinde başkalarının iş ürünlerinden yetkisiz yararlanmak, (d) bendinde üretim ve iş sırlarını hukuka aykırı olarak ifşa etmek, (e) bendinde iş şartlarına uymamak, (f) bendinde ise dürüstlük kuralına aykırı işlem şartları kullanmak haksız rekabet teşkil eden fiil olarak gösterilmektedir. Dikkat edilmelidir ki, TTK md. 55'teki sayım sınırlı değildir (Arkan, 2011). Diğer bir ifadeyle, yalnızca TTK md. 55'te sayılan hareketler değil, bu maddede sayılmamakla birlikte TTK md. 54'ün kapsamına giren benzer hareketler de haksız rekabet teşkil eder.

Doktrinde TTK md. 62/1-a atfıyla uygulanan 55. maddedeki hareketlerin seçimlik hareketler mi olduğu yoksa ayrı suçlar mı teşkil ettiği tartışmalıdır. Bir görüşe göre, 55. maddede sayılan hareketlerin tamamı seçimlik hareketlerdir (Aydın, 2008; Baştürk, 2011). Diğer bir görüş ise, TTK md. 55'te yer alan hareketlerin seçimlik hareket olduğunu, "dürüstlük kurallarına aykırı reklam vermek" ve "dürüstlük kurallarına aykırı satış yöntemleri kullanmak" şeklinde iki ayrı suçun ve 12 bent şeklinde sayılan hareketlerin üç farklı suç oluşturduğunu ileri sürmektedir (Erdoğan, 2013). Kanımızca, TTK md. 62'de dört bent halinde düzenlenen ve yukarıda sayılan TTK md. 55'in altı bendini de kapsayan fiiller haksız rekabet suçunun seçimlik hareketleridir. Dolayısıyla birinin işlenmesiyle suç oluşacak, birden fazlasının gerçekleştirilmesi durumunda ise suçların çokluğu sonucu doğmayacaktır. Ancak bu durum TCK'nın 62. maddesi gereğince temel cezanın belirlenmesinde alt sınırdan uzaklaşma gerekçesi teşkil edebilecektir.

Haksız rekabet suçu neticesi harekete bitişik, diğer bir ifadeyle neticesiz suçlardır. TTK md. 62'de sayılan hareketlerin gerçekleştirilmesiyle rekabet düzeninin bozulduğu ve neticenin gerçekleştiği kabul edilmektedir. Neticesiz suçlar olduğundan nedensellik bağlantısının ayrıca incelenmesine gerek bulunmamaktadır.

5.3 Manevi Unsur

Hukuki açıdan haksız rekabetin oluşabilmesi için failin kusuru aranmamakta, dürüstlük kuralına aykırı davranış veya uygulamasının bulunması yeterli kabul edilmektedir. Kusur, yalnızca tazminat sorumluluğu bakımından aranan bir koşuldur (Erdil, 2012; Karahan, 2011; Arkan, 2011). Öte yandan, ceza hukukunda objektif sorumluluk kabul edilmemekte, failin suç teşkil eden fiilinden sorumlu tutulabilmesi için kasten veya en azından taksirle hareket etmesi gerekmektedir. TCK md. 22/1'in "Taksirle işlenen fiiller, kanunun açıkça belirttiği hallerde

cezalandırılır.” düzenlemesi gereğince, haksız rekabet suçu ancak kasten işlenmeleri halinde cezalandırılabilir. Zira suçun taksirli hali düzenlenmemiştir

5.4 Hukuka Aykırılık Unsuru

Bir fiilin suç teşkil edebilmesi için tipe uygun, kusurlu bir davranış olmasının yanında aynı zamanda hukuka aykırı olması gerekir. Suç teşkil eden fiiller kural olarak hukuka aykırıdır.

TCK’da düzenlenen hukuka uygunluk nedenleri kanunun hükmü, meşru savunma, hakkın kullanılması ve ilgilinin rızasıdır. Genel hukuku uygunluk nedenleri niteliği uygun düştüğü ölçüde haksız rekabet suçu bakımından da uygulama alanı bulacaktır. Kanımızca kanunun hükmü ve meşru savunma hukuka uygunluk sebeplerinin bu suç bakımından uygulanması mümkün değildir. Fakat doktrinde hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası hukuka uygunluk nedenlerinin uygulanabileceği ifade edilmektedir (Erdoğan, 2013; Aydın, 2008).

6 Yaptırım

6.1 Cezai Yaptırım

Haksız rekabet suçunun yaptırımı iki yıla kadar hapis veya adli para cezasıdır. Hapis cezası ile adli para cezası alternatif yaptırımlar olarak düzenlenmektedir (İtişgen, 2016). TCK md. 49/1’e göre, süreli hapis cezası kanunda aksi belirtilmeyen hallerde bir aydan az olamayacağından haksız rekabet suçu için bir aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmedilebilir.

TCK md. 52/1’e göre, adli para cezası, beş günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde yedi yüz otuz günden fazla olmamak üzere belirlenen tam gün sayısının, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılması suretiyle hesaplanan meblağa tekabül etmektedir. TTK md. 62 hükmünde adli para cezasının miktarı gösterilmediğinden esasında bu 5 ila 730 gün olarak anlaşılmalıdır. Öte yandan, adli para cezasının seçimlik ceza olarak öngörüldüğü suçlarda bu cezaya ilişkin gün biriminin alt sınırı, o suç tanımındaki hapis cezasının alt sınırından az, üst sınırı da, hapis cezasının üst sınırından fazla olamaz (TCK md. 61/9). Sonuç olarak, haksız rekabet suçu için verilebilecek adli para cezasının alt sınırı otuz gün, üst sınırı ise 730 gündür (İtişgen, 2016).

6.2 Tüzel Kişilere Özgü Güvenlik Tedbirleri

TTK md. 63, “*Tüzel kişilerin işlerini görmeleri sırasında bir haksız rekabet fiili işlenirse 62 nci madde hükmü, tüzel kişi adına hareket eden veya etmesi gerekmiş olan organın üyeleri veya ortakları hakkında uygulanır.*” düzenlemesini içermektedir. Bu hükme göre, tüzel kişi faaliyeti esnasında, tüzel kişi yararına olarak tüzel kişinin organının üyeleri ya da ortaklarının haksız rekabet suçunun işlenmesi halinde TTK md. 62 hükmü onlar hakkında uygulanacaktır. Esasında böyle bir düzenlemeye ihtiyaç yoktur çünkü ceza hukuku bakımından ancak gerçek kişiler fail olabilir ve tüzel kişi yararına suç işlenmesi halinde organ veya temsilcilerin cezai sorumlulukları doğar. Bununla birlikte, düzenlemenin “Haksız rekabet fiilinin bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, tüzel kişi hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine de karar verilebilir.” kısmı yerindedir. Zira TCK md. 60/4 gereğince, tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanabilmesi için bu konuda açık hüküm bulunmalıdır.

Tüzel kişiler hakkında uygulanabilecek güvenlik tedbirleri TCK md. 60’a göre, izin iptali ve müsaderedir. Fakat bu tedbirlerin uygulanmasını işlenen fiile nazaran daha ağır sonuçlar ortaya çıkarabileceği durumlarda, TCK md. 60/3’e dayanarak hâkim bu tedbirlere hükmetmeyebilir (Öztürk ve Erdem, 2014).

7 Soruşturma ve Kovuşturma

TTK md. 62’de haksız rekabet suçunun “*56 ncı madde gereğince hukuk davasını açma hakkını haiz bulunanlardan birinin şikâyeti üzerine*” soruşturulup kovuşturulacağı öngörülmektedir. TTK md. 56’da hukuk davası açabilecek kişiler, haksız rekabet sebebiyle müşterileri, kredisi, meslekî itibarı, ticari faaliyetleri veya diğer ekonomik menfaatleri zarar gören veya böyle bir tehlikeyle karşılaşabilecek olan kimse, ekonomik çıkarları zarar gören veya böyle bir tehlikeyle karşılaşabilecek müşteriler, ticaret ve sanayi odaları, esnaf odaları, borsalar ve tüzüklerine göre üyelerinin ekonomik menfaatlerini korumaya yetkili bulunan diğer meslekî ve ekonomik birlikler ile tüzüklerine göre tüketicilerin ekonomik menfaatlerini koruyan sivil toplum kuruluşlarıyla kamusal nitelikteki kurumlardır (Baştürk, 2011).

TCK md. 73/1’e göre, “*Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olan suç hakkında yetkili kimse altı ay içinde şikâyette bulunmadığı takdirde soruşturma ve kovuşturma yapılamaz.*” Haksız rekabet suçu da TTK m. 56’da sayılan kişilerin ve yukarıda sayılan fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği günden itibaren (TCK md. 73/2) altı ay içinde şikâyette bulunması ile soruşturulup kovuşturulur.

8 Zamanaşımı

TTK md. 60 “*56 ncı maddede yazılı davalar, davaya hakkı olan tarafın bu hakların doğumunu öğrendiği günden itibaren bir yıl ve her hâlde bunların doğumundan itibaren üç yıl geçmekle zamanaşımına uğrar. Şu kadar ki, haksız rekabet fiili aynı zamanda 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu gereğince daha uzun dava*

zamanaşımı süresine tabi olan cezayı gerektiren bir fiil niteliğinde ise, bu süre hukuk davaları için de geçerli olur.” düzenlemesini getirmektedir.

TCK md. 66/1-e hükmü beş yıldan fazla olmamak üzere hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlarda sekiz yıl dava zamanaşımı süresi öngörmektedir. Haksız rekabet suçunun yaptırımı iki yıla kadar hapis veya adli para cezasıdır. Seçimlik cezaları gerektiren suçlarda zamanaşımı bakımından hapis cezası esas alınır (TCK m. 66/3). Dolayısıyla dava zamanaşımı süresi TCK md. 66/1-e’ye göre sekiz yıl olmaktadır (Öztürk ve Erdem, 2014). Bu süre, TTK md. 60’ta öngörülen üç yıllık süreden uzun olduğundan, aynı hükmün ikinci cümlesi gereğince sekiz yıllık zamanaşımı süresi esas alınır.

9 Sonuç

Haksız rekabet suçu TTK’da düzenlenen ticari suçlardandır. TCK’nın “Ekonomi, Sanayi ve Ticarete İlişkin suçlar” bölümünde düzenlenmediğinden esasında özel bir ekonomik suç normu teşkil etmektedir. Düzenleme TTK’nın haksız rekabet bölümünde yer alması sebebiyle konu itibarıyla bütünlük arz etmekte, yaptırımı TTK m. 62’de öngörüldüğünden, TCK’nın bir normuna atıf yapılmadığından eksik norm özelliği göstermemektedir. Öte yandan ceza ve ceza muhakemesinin genel hükümleri bu suç bakımından da uygulanmaktadır.

TTK md. 62’nin atfıyla uygulanan TTK md. 55’te dürüstlük kuralına aykırı davranış ve uygulamaların sınırlı surette sayılmayarak örnekler verilmek suretiyle başlıca davranışların öngörülmesi ceza hukukunun temel prensiplerinden olan kanunilik ilkesini ihlal etmektedir. Ayrıca, örneklere dayanarak TTK md. 54 kapsamına girecek benzer davranışların da haksız rekabet kabul edilerek cezalandırılması kıyas yasağına aykırılık teşkil edecektir.

Kaynakça

- ARKAN, 2011. **Ticari İşletme Hukuku**, 15. Baskı, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara.
- AYDIN, 2008. **Türk Ticaret Kanunu’nda Haksız Rekabet Suçları**, Yetkin, Ankara.
- BAŞTÜRK, 2011. “Türk Ticaret Kanununda Bilişim Yoluyla Haksız Rekabetin Hukuki - Cezai Sonuçları”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, **1(6)**.
- DURSUN, 2006. **Ekonomik Suçlar ve Bankacılık Suçları Bağlamında Bankacılık Düzenine Karşı İşlenen Suçlar**, Seçkin, Ankara.
- ERDİL, 2012. **Haksız Rekabet Hukuku**, Vedat, İstanbul.
- ERDOĞAN, 2013. “Yeni Türk Ticaret Kanunu’nda Haksız Rekabet Suçu”, *İpek Yolu Canlanıyor, Türk-Çin Hukuk Zirvesi*, Adalet Yayınevi, Ankara.
- ERMAN, 1976. **Ticari Ceza Hukuku- Genel Kısım**, Matematik Araştırma Enstitüsü Matbaası, İstanbul.
- GÜLHAN, 2007. **Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki ve Cezai Sorumlulukları**, SPK Yeterlilik Etüdü, İstanbul.
- İTİŞGEN, 2016. “Türk Ticaret Kanununda Düzenlenen Gerçek Dışı veya Yanıltıcı Açıklamada Bulunma Suçu”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, **122**.
- KANGAL, 2003. **Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu**, Seçkin, Ankara.
- KARAHAN, 2011. **Ticari İşletme Hukuku**, 20. Baskı, Mimoza, Ankara.
- KOCA ve ÜZÜLMEZ, 2013. **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 6. Baskı, Seçkin, Ankara.
- MAHMUTOĞLU, 2003. **Ekonomik Suçlar Bağlamında Kredi Hukukundan Kaynaklanan Suç ve İdari Suçlar**, Seçkin, Ankara.
- POROY ve YASAMAN, 2010. **Ticari İşletme Hukuku**, 13. Bası, Vedat, İstanbul.
- ÖRS, 1958. **Türk Hususi Hukukunda Haksız Rekabet**, Ankara.
- ÖZGENÇ, 2015. **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 11. Bası, Seçkin, Ankara.
- ÖZGENÇ, 2002. **Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar**, Seçkin, Ankara.
- ÖZTÜRK ve ERDEM, 2014. **Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku**, 14. Bası, Seçkin, Ankara.